

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänikannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauhinnat Yhdysvaltoihin
1 vuosikerta... \$1.50 Puoli vuotta... 90c
Canadaan ja Suomeen
1 vuosikerta... \$1.75 Puoli vuotta... \$1.05

TOVERITAR

Box 99 Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

SUBSCRIPTION RATES

IN THE UNITED STATES:

One year \$1.50 — 6 months 90c

IN CANADA:

One year \$1.75 — 6 months \$1.05

Toimitus:

HELMI MATTSON

Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITTAREN TILAAJAMÄÄRÄ OSOTTA:

UUSIA	155
UUDISTETTUJA	72
KATKENNEITA	45

ASTORIA, OREGON

Elok. 18 p. 1920.

Suomen Posthallitus, Helsinki, Suomi.

K. H.

Täällä postitetaan joka viikko 350—60 kpl. Toveritar nimistä Naisten lehtiä Suomeen. Olemme aikaisemmin saaneet virallisen tiedon, että mainittu lehti saa vapaasti sen suurista huolimatta kulkea Suomen postin välityksellä Suomessa. Kuitenkin olemme saaneet lukemattomia valituksia ettei Toveritar mene perille Suomessa, vaikka on kaikkien sääntöjen mukaan postimerkeillä varustettuna. Rohkenemme toivoa, että annatte meille selityksen niihin syihin, jotka ovat esteenä siellä Suomessa Toverittaren jakamisen suhteen taholtanne.

Kunnioituksella:

Toverittaren levitysosasto.

K:tia J. Y. Hopeavaara.

Toverittaren lukijat

Viime viikolla, vähän sen jälkeen kun kehoitettiin teitä yhä innostuneemmin ponnistelemaan Toverittaren levitystyössä, valmistui meille kaikille tuttu monivuotinen Toverittaren ystävä, muori Hovi, Iloisen ylätyksen! Olen oikein jännityksessä odottanut tämän viikon Toverittaren ilmestymistä, että saisin tuosta hauskasta uutisesta kertoa. Ettei jouduttaisi liiaksi uteliaisuuden valtaan, sanon asian heti. Hän lähetti tänne kauniin käsimaalauksen, joka on vähintään kymmenen dollarin arvoisen, annettavaksi henkilölle, joka syyskuun ajalla hankkii Toverittarelle suurimman määrän tilauksia. Taulu on ohjyväriillä maalattu noin 13 tuuman leveä ja 18 korkea, siis kylkeksi suuri esittämään sen kauniin alheen, jonka hän on maalaukseensa valinnut. Taulun aiheena on: uuden Venäjän urhokas nainen kohottamassa punalippua, säihkyvä uhman ilme kasvoilla. Taustalla näkyy nouseva idän aurinko, joka säteittää varjostaa tyneen veteen... Siis kerrassaan suuremmin aihe! Tämä meidän tuttu muurimme on ennenkin innostuttanut Toverittaren levittäjiä lahjoillaan, mutta nyt hän on parhaimman lahjan antanut, kun on antanut omaa työtään. Kuka olisi uskonut, että hän on noin näppärä taidemaalari. Hän kirjoitti lahjaa lähettäessään yksityiskirjeessään, että hän maalaa tauluja mistä aineesta tahansa ja valkapa esirippuja, jos halutaan. No niin. Tottapa nyt

halvatte kilpailu tällaisesta kauniista lahjasta. Jos nyt ei Toverittarelle ala tulla tilauksia, kun luvataan palkinto palkinnon perään, niin jopa sitten on ilme! Täytyy jo silloin sanoa, että naiset eivät enää jaksa innostua mistään! Meillä kyllä on monta ahkeraa asiamiestä Toverittarella, mutta he eivät saa paljon aikaan, jos suuret joukot pysyvät kylmänä asialle. Ajatelkaa, että jokainen pisara lisää meren voimaa, jokainen yksilö on osa kokonaisuudessa. Siispä, ken ei ole vielä mitään Toverittaren hyväksi tehnyt, tuntekoon nyt velvollisuutensa. Syyskuun lopulla nähdään, kuka on se onnellinen, joka saa ripustaa seinälleen UUDEN VENÄJÄN symboliin!

Sitten on vielä toinenkin asia kerrottavana. Tämä sama toveritar on lähettänyt tänne jo aikaisemmin kupa-tilanteja, joissa on kuvattu se kuuluisa Butten kaupunki. Toisella puolella on Indiaanin kuva. Oikoon se tyttö tai poika, joka kirjoittaa parhaimman kertomuksen, palkkaintakirjeen, tai mitä muuta tahansa Lasten osastoon syyskuun ajalla, saa palkinnoksi kuparilantin. Innostukaapa nyt pikku toverit! Kaikki kirjeet ovat tervetulleita lehteen, mutta palkinnot voittavat ne, jotka parhaiden onnistuvat kirjoituksissaan. Nyt vain kynät käteen ja kirjoittamaan.

Sama kehointu kuuluu kaikille, ei ainoastaan lapsille. Pitäkääpä vain Toveritar pirteänä. Nyt jo pian ovat kesän helteiset päivät ohi, eikä ilika kuumuus ole häittänyt, kyllä nyt jo voi ajatukset pitää koossa.

Toverittarelle: — H. M.

Englannissa korotetaan sairausvakuutusta

Uusi sairasvakuutuslaki astuu voimaan Englannissa äskettäin, koskien 15 miljoonaa työlläistä, mukaan luettuina talouspalvelijätkin. Lailla on pyritty takaamaan kallistuneiden elinkustannusten ja rahanarvon luomaa eroa ja huomattavana parannuksena tässä uudessa laissa on työlläisten maksettavan osuuden suhteellinen pieneminen.

Vuoden 1911 lain mukaan oli vakuutussumma viikolta 7 penceä mies- ja 6 penceä nais-työntekijöiltä, josta työlläisten oli maksettava 4 penceä miehen ja 3 naisen viikossa työantajan suorittaessa loppu. Nyt on vakuutusmaksu viikolta 10 penceä mieheltä ja 9 naiselta, jossa mies-työntekijä maksaa 5 ja nais-työntekijä 4 penceä viikolta, työnantajan suorittaessa lopun.

Sairasvakuutusta maksetaan miehelle 15 shillinkiä viikossa, ennen 10 ja naiselle 12 sh. ennen 7 sh. 6 penceä. "Työkyvyttömyysvakuutus on kummallekin 7 shillinkiä 6 penceä viikolta, ennen 5 sh. ja äitiysavustus 40 sh. ennen 30.

Pisin aika mitä sairasvakuutusta maksetaan on 26 viikkoa, jos sairaus kestää kauemmin, maksetaan sen jälkeen työkyvyttömyysvakuutusta.

Myöskin lääkärihoitoa koetetaan parantaa! Terveysministeri määrää piirilääkärien avuksi erikoislääkäreitä valkeampien taudintapausten varalle. Piirilääkärillä täytyy olla vastantöhtuone varustettuna tarpeellisilla mukavuuksilla ja äkkimäisissä taudintapauksissa ja tapaturmissa on annettava apua valkapa vakuutettu ei kuuluisikaan piiriin. Vakuutetuilla on oikeus muuttua lääkärin puolen vuoden päätyttyä aikaisempien määräysten mukaan vuoden kuluttua.

Vakuutusmenot on arvioitu 30 miljoonaksi punnaksi vuodessa, sairasviikkojen luku 25 miljoonaksi.

Tilaa Toveritar!

Lapsityö

Chicagossa työskentelee nyt teollisuuden palveluksessa 4,000 lasta enemmän kuin vuosi sitten, sanoo kaupungin ammattivalvontatoimiston päällikkö C. A. Brown. Yleensäkin on lapsityö keskivaltioissa lisääntymään päin, ilmoitti Brown, mutta erittäin suurta lisääntymistä osottaa se Missourissa, Kansasissa, Pohjois-Dakotassa ja Minnesotassa.

On selvää että lapsityön lisääntyminen johtuu yhä kohoavista elinkustannuksista. Kun palkat eivät ole kohonneet samassa suhteessa kuin elinkustannukset, niin yrittävät työlläiset lisätä tulojaan sillä että panevat lapsensa työhön, varsinkin kesäaikaan kun ei ole koulut toiminnassa. Eikä tästä elintarpeiden kohoamisesta johdu ainoastaan lapsityön lisääntyminen, vaan on se aiheuttanut senkin että naiset, perheiden äidit, ovat saaneet astua teollisuuden palvelukseen entistä suuremmissä määrässä.

Minnesotan valtion viranomaiset ilmoittavat, että lapsityölläisten luku valtiossa on viime vuoden kuluessa lisääntynyt enemmän kuin puolella. Eikä tämä lisääntyminen ole ollut huomattavissa ainoastaan tavallisten työlläisten keskuudessa, vaan yksinpä pikkukillemiehien ja konttorityölläisten y. m. "valkokouluorjat" ovat olleet pakotetut lähettämään lapsensa työhön.

Wisconsinin tilastot eivät ole vielä kaikki saapuneet asianomaisiin virastoihin, mutta niin paljon sanovat virkamiehet olevan kuitenkin jo numeroita sisällä, että voidaan varmuudella sanoa lapsityön valtiossa lisääntyneen huomattavasti viime vuoden kuluessa.

Texasista ilmoitetaan, että lapsityölläisten luku siellä on viimeisen vuoden kuluessa lisääntynyt kymmenellä prosentilla. Pakollinen koululakiin valtiossa on jätetty kokonaan syrjään, että on saatu lapsia työmarkkinoille.

Oklahoman valtion työkomissioneri ilmoittaa että viime vuoden kuluessa on hänelle ilmoitettu lapsityölläisten rikkomista enemmän kuin koskaan ennen. Samaa ilmoitetaan Kansasista ja Iowasta. Kummankin valtion viranomaiset sanovat lapsityön valtiossaan lisääntyneen viime aikoina nopeammin kuin koskaan ennen.

BERKELEY, CALIF.

Aina heikomman täytyy väistyä väkivallasta tieltä, niinpä se kävi nytkin taas. Viime kirjjeessän ilmoitin, että 2 p. elok. on meillä vaatteiden keräys-iltama Suomen "Punkki Orville". Nyt tämä iltama on siirretty viikko eteenpäin, se tulee olemaan 5 p. syyskuuta. Sillä 29 p. tulevat Frison toverit näyttämään kappaleen "Väkevemmän tiellä". Kappale on hyvä, sitä kannattaa tulla katsomaan jokaisen, joka ei ole ennen nähnyt, eikä tee pahaa niillekään, jotka joutuvat toisen kerran katselamaan.

Nyt tämä vaatteiden keräys-iltama, joka on varmasti syysk. 5 p., ei tietysti ole pahennukseksi kenellekään viikon siirto eteenpäin, sillä tuossa seitsemässäkin päivässä on vaan lisää aikaa katsoa, tarkastaa ja puhdistaa ne ylimääräiset vaatevarastot, joita jokaisella löytyy; ja joita ei niin tavallisissa oloissa tule joka päivä pöyhittyä, eikä tarkastettua. Toivon, että jokainen työlläistoveri ottaa tämän oikein sydämen asiakseen, avustaa noita "Orporaukkoja", sillä ankara talvi rientää heitä pian taas tervehtimään. Yksilöinä olemme helkkoja, mutta yhdistyneinä me saamme aikaan paljon.

Agitatsionikomitea toimii iltaman, se oli 8 p. t. k. Yleisöä oli saapunut vähän puolelta. Mikä vielä pahinta, niin useat ohjelman esittä-

jätin loistivat poissa olollaan. Se ei ole mikään kiitettävä tapa henkilöille, jotka lupautuvat ohjelmaa suorittamaan. Näin ollen eivät katso edes velvollisuudekseen saapua haalille mainittuna iltana. Muuten on parasta, että kesän aikana alkaa illamat myöhemmällä, sillä harva se on joka kuudelta kerkkiä. Jokainen kella vähänkin on mahdollisuutta ottaa uimapuvun ja ruokakorin mukaansa kiittää vihasta vauhtia, Majallaan tai Kalsallaan, mikä niimi lie neekään, niin pitkälle, että löytää mukavan paikan, missä voi levähtää. Sillä luonto se on, joka "tikan pojan puthun vetää" näin kesäisenä aikana. Saima.

COBALT, ONTARIO, CANADA

Jospa taas tervehtäisin Toverittaren lukijoita muutamalla sanalla täältäkin. Täällä on ollut koko kesän niin kylmä, että eipä se ole paljoa kesälle tuntunut. Nyt on vasta ollut joltakin päiviä lämmintä, vaikka elokuu on jo puolivälissä.

Osastomme toiminta on saanut kärsiä tavalliset kesän vaivat. Toiminta on hyvin hiljaista, alaseurat kaikki ovat ottaneet lepohtetken. Yksinpä Ihanneliittokin, joka perustettiin vasta pari kuuta sitten, ottaa kesälomaa elokuun ajaksi. Luonto houkutteli lapsetkin puoleensa, joten muut pyrinntö jäivät sattuman varaan. Eikä se ole ihmeäkään, kun kesäkuun loppuun saavat käydä koulussa, joten heillä ei ole kesälomaa kuin heinä- ja elokuu.

Heinäk. viimeisenä päivänä oli iltama lapsilla, jossa oli kaksi kappaletta sekä kaikellaista muuta ohjelmaa ja kilpailuja, joista jaettiin palkinnot. Pienemmät lapsista melkein ottivat kilpailuihin osaa ja niistäkin pienemmät saivat ensimmäiset palkinnot. Koittakaapa isommat katsoa vähän eteenne. Vaikka alaspäin ne ihmiset näyttävät kehittyvänkin vanhemmaksi tultuaan. Siihen ainakin viittaa kaikki selkeit. Samasenakin iltana koska aika miehet viitsivät tulla juovuspäissä häiritsemään lasten iltamaa, joten koko illan yleisö oli rauhatonta, mutta kaikista huolimatta lapset koittivat täyttää tehtävänsä. Lasten pitäisi oppia aikuisista ja aikuisten pitäisi olla esimerkinä lapsille, mutta sinäkin iltana ja monta muuta kertaa käy todellisuudessa päin vastoin, että aikuisilla olisi oppimista lapsista.

Ollis kai sitä yhtä toista kirjoittamista, mutta en viitsi kaikkeilla vanhoilla asioilla lehden palstoja täyttää. R-a.

MONESSEN, PA.

Koska lupauduin Toverittaren kirjjeenvaihtajaksi, niin tartun kohta kynään ja tervehdin kaikkia Toverittaren lukijoita enskertalaisena.

Toimitaan sitä täällä Monessenissäkin vain pikkukiljaa, vaikka joukkomme ei ole kovin suuri tällä kertaa. Nuo suuret lakot on vaikuttaneet hajottavasti riveihimme. Toivottavaa on, että tänne taas ajan oloon kertyy uusia voimia, joita osastomme tarvitseisi. Sellaiset henkilöt tänne olisi erittäin tervetulleita, joilla olisi taipumusta näytteläseen. Nyt kun tulee piakkoin raittimmat ilmat, että voidaan näyttellä isompia kappaleita, niin niissä tarvittaisi enempi voimia. Ohjelmaa ja näyttöiltamia on pidetty joka lauantai-iltana. Joka toinen sunnuntai-iltana on pidetty ohjelmallista. Yleisöä on ollut kohtalaisesti kaikissa tilaisuuksissa, paitsi virallista kokousta ihmiset kiertävät kun "piru kirkkoa" Kokoukset pidetään säännöllisesti joka toisen sunnuntai. Viimeiset kaksi kappaletta, jotka täällä on nyt hiljan näytetty, olivat huvinäytelmiä. "Muistamaton", ja toinen kappale "Parturit". Kumpanenkin kappale onnistui hyvin ja olivat sa-